

ARBEIDSRETTSNYTT NR. 1/2014

ArbeidsrettsNytt formidler nyheter med arbeidsrettslig relevans, samlet inn av *Arbeidsrettsgruppen* ved Institutt for privatrett, Universitetet i Oslo.

ArbeidsrettsNytt gis ut kvartalsvis som en ren informasjonstjeneste, uten krav på fullstendighet, og distribueres kun elektronisk. Våre kilder er offentlige databaser slik som lovdata.no, regjeringen.no, [EU-domstolen](#) og [EFTA-domstolen](#). I tillegg benytter vi det private initiativet [europalov.no](#) og vi har gleden av å legge inn en rekke linker til europalovs gode oversiktssider i vårt nyhetsbrev. Vi nevner også det nyttige svenske nettstedet [Arbetsrättsportalen](#) og det nordiske nyhetsbrevet [EU & arbetsrätt](#). Enkelte av linkene er knyttet til databaser som krever innlogging.

Denne utgaven, ArbeidsrettsNytt, nr. 1/2014, presenterer nyheter fra tiden 16. november 2013 til 28. februar 2014.

INNHOLD

Innhold.....	1
Nytt i lovgivningen	2
Norge.....	2
Lover, forskrifter, lov- og forskriftsendringer.....	2
Forslag, høringer, proposisjoner med mer.....	2
Annet.....	2
EU/EØS.....	3
Rettssakter.....	3
Forslag til rettsakter	3
Andre kommisjonsmeddelelser	4
Andre nyhetssaker fra EU/EØS/EFTA.....	5
Ny rettspraksis, forvaltningspraksis mm.....	6
Norge.....	6
EU/EØS.....	9
Saker fra EU-domstolen.....	9
Saker fra ESA.....	14
Internasjonalt.....	14
Andre land.....	15
Sverige	15
Nye arbeidsrettslige publikasjoner	17
Fra arbeidsrettsgruppen.....	17
Andre arbeidsrettslige publikasjoner.....	17
Norske og andre nordiske	17
Engelskspråklige	19
Tyskspråklige.....	20
Nytt om arbeidsrettsarrangementer	20
Kommende arrangementer	20
Gjennomførte arrangementer.....	20
Arbeidsrettsgruppen ved IfP.....	21

Abonnement på **ArbeidsrettsNytt** kan tegnes ved å melde seg på [nyhetsbrevets e-postliste](https://sympa.uio.no/jus.uio.no/subscribe/arnytt-ifp)
(<https://sympa.uio.no/jus.uio.no/subscribe/arnytt-ifp>)

Redaksjon: Stein Evju (ansv.), Lasse Gommerud Våg og Bente Lindberg Kraabol.

NYTT I LOVGIVNINGEN

NORGE

LOVER, FORSKRIFTER, LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

[FOR-2014-01-30-82:](#) Forskrift om endring i forskrift om dagpenger under arbeidsløshet.

FORSLAG, HØRINGER, PROPOSISJONER MED MER.

[Prop. 39 L \(2013–2014\)](#) Lov om stans i utbetalinga av offentlege ytingar og barnebidrag når ein av foreldra har bortført eit barn til utlandet

[Meld. St. 6 \(2013–2014\)](#) Tilbaketrekning av Prop. 193 L (2012–2013) Lov om arbeidsskadeforsikring

[Meld. St. 9 \(2013–2014\)](#) Tilbaketrekning av Meld. St. 46 (2012–2013) Flere i arbeid

[Meld. St. 8 \(2013–2014\)](#) Tilbaketrekning av Prop. 200 L (2012–2013) Lov om stans i utbetalinga av offentlege ytingar og barnebidrag når ein av foreldra har bortført eit barn til utlandet

[Meld. St. 7 \(2013–2014\)](#) Tilbaketrekning av Prop. 198 L (2012–2013) Endringar i forskotteringsloven, folketrygdloven og arbeidsmiljøloven (samleproposisjon hausten 2013)

[Prop. 23 L \(2013–2014\)](#) Endringer i lønnsgarantiloven, permitteringslønnsloven, forskotteringsloven og folketrygdloven (samleproposisjon)

Høring - [Forskrift om arbeids- og utdanningsreiser \(AU-reiser\) for personer med nedsatt funksjonsevne](#) - landsdekkende og permanent ordning. Frist 14.04.2014

Høring - [Forslag til endring i forskrift om arbeidsavklaringspenger § 2](#) - om maksimal stønadspериode. Frist 06.02.2014

ANNET

[NOU 2013 13 Lønnsdannelsen og utfordringer for norsk økonomi](#) [«Holden III»]

[Foreløpig rapport](#) fra Teknisk Beregningsutvalg (TBU) fremlagt 19.02.2014.

Kongen i statsråd oppnevnte 14. februar 2014 et korps [særskilte meklere](#) for lønnsoppgjørene. Korpset består av følgende personer:

tingrettsdommer Wenche Elizabeth Arntzen
sorenskriver Geir Engebretsen
lagdommer Lars Ole Evensen
kartverksjef Anne Cathrine Frøstrup
tingrettsdommer Inger-Marie Landfald
lagdommer Bjørn Lillebergen
lagdommer Carl Petter Martinsen
professor Nils-Henrik Mørch von der Fehr

lagdommer Monica Nylund Hansen
tingrettsdommer Richard Saue
siviløkonom Inger-Johanne Sletner
advokat Kine Steinsvik
advokat Elisabeth Stenwig

Arbeidsdepartementet skiftet navn til [Arbeids- og sosialdepartementet](#) 1.1.2014.

I 2013 var det 100 år siden Departementet for Sociale Saker, Handel, Industri og Fiskeri ble etablert. Departementet var den første forløperen til dagens Arbeids- og sosialdepartementet og hadde bl.a. arbeidstvistloven m.v. som del av sitt ansvarsområde. Jubileet er feiret med bl.a. et [festskrift](#), jfr. under Arbeidsrettslige publikasjoner, Bøker, på s. 17 nedenfor.

EU/EØS

RETTSAKTER

[Kommissionens forordning \(EU\) Nr. 1336/2013 af 13. december 2013 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF, 2004/18/EF og 2009/81/EF for så vidt angår tærskelværdierne for anvendelse af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter](#) (EØS-relevant tekst) – EFT L 335/17

[Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/54/EU av 20. november 2013 om visse av flaggstatenes ansvar for overholdelse og håndhevelse av konvensjonen om sjøfareres arbeidsforhold av 2006](#) [ILO, Maritime Labour Convention, 2006; jf. Direktiv 2009/13/EF]

FORSLAG TIL RETTSAKTER

[Felles regler for sivil luftfart: bestemmelser om flytidsbegrensninger og hviletid](#) - EØS-notat offentliggjort 18.02.2014.

Samferdselsdepartementet offentliggjorde 18. februar et EØS-notat om EU-forordningen om felles regler for fly- og tjenestetidsbegrensninger for kommersiell luftfart, inkludert hvilebestemmelser. Forordningen, som ble vedtatt 29. januar 2014, innebærer blant annet at standby-tiden ikke må overstige 16 timer for kombinert standby på flyplassen og etterfølgende flytid.

[Tilleggspensjonsdirektivet](#) - Rådets 1. gangsbehandling (felles holdning; kompromiss med Europaparlamentet) 17.02.2014.

Åtte år etter at Kommisjonen la fram et første forslag til et direktiv om tilleggspensjoner, kom Europaparlamentet og Rådet 26. november 2013 fram til en enighet om forslaget. Rådet bekreftet formelt kompromisset 17. februar 2014. Det er ventet av Europaparlamentet gjør tilsvarende formelt vedtak tidlig i 2014. EU-landene vil få fire år på å gjennomføre det nye direktivet i nasjonal rett.

[Europa-Parlamentetets og Rådets forordning \(EU\) Nr. 1381/2013 av 17. desember 2013 om opprettelse av et program for rettigheter, likestilling og unionsborgerskap for perioden 2014 til 2020](#) (EØS-relevant tekst)

[«Håndhevelsesdirektivet» – Forslag til europaparlaments- og rådsdirektiv om håndhevelse av direktiv 96/71/EØF om utsending av arbeidstakere innenfor rammen av tjenesteytelser](#)

Rådet kom 9. desember 2013 fram til en felles holdning om Kommisjonens forslag til et håndhevelsesdirektiv som skal styrke den praktiske anvendelsen av utsendingsdirektivet. Europaparlamentets arbeids- og sosialkomite vedtok 20. juni 2013 sin innstilling om forslaget, men åpnet samtidig for forhandlinger med Rådet før saken behandles i Parlamentets plenumsforsamling. Det har deretter pågått forhandlinger i COREPER og Rådet (EPSCO – Employment, Social Policy, Health and Consumer Affairs Council). Pr. 28. Februar forelå det ennå ikke enighet. Det gjenstående spørsmålet var direktivforslagets artikkel 9 om kontrolltiltak. Det antas at 1. april er en «siste frist» for en avklaring, pga. det forestående valg til EU-Parlamentet.

[COM\(2013\) 813 final. Forslag til Europa-parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af fortrolig knowhow og fortrolige forretningsoplysninger \(forretningshemmeligheder\) mod ulovlig erhvervelse, brug og videregivelse.](#)

Jf. til dette svensk [Faktapromemoria 2013/14:FPM42](#) om forslaget.

[COM\(2013\) 798 Final. Proposal for a DIRECTIVE OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on seafarers amending Directives 2008/94/EC, 2009/38/EC, 2002/14/EC, 98/59/EC and 2001/23/EC](#)

Although EU labour law generally applies to all workers in all sectors, until now certain labour Directives allowed Member States to exclude seafarers from their right to information and consultation. This has led to seafarers being treated differently in several EU Member States.

The proposal would give them the same information and consultation rights in all 28 EU Member States as on-shore workers in cases of collective redundancies and transfers of undertakings. They would also have the right to participate in European Works Councils. The proposal will now go to EU's Council of Ministers and the European Parliament for approval. The new proposal would amend five Directives (Employer Insolvency Directive, European Works Councils Directive, Information and Consultation Directive, Collective Redundancies Directive, Transfer of Undertakings Directive) in order to give seafarers the same rights as their colleagues on-shore. This would enhance their living and working conditions and so increase the attractiveness of working in the maritime sector for young people. This is important as the number of EU seafarers has been steadily decreasing over the last few years and the sector is threatened with labour shortages. A third important benefit of the proposal is that it would ensure fairer competition in the fisheries and shipping sectors within the EU as operators would have the same obligations in all EU Member States.

ANDRE KOMMISJONSMEDDELELSER

[COM\(2013\) 882, 13. December 2013: EU Quality Framework for anticipation of change and restructuring](#)

Commission proposes best practices to reduce the social impact of restructuring

Best practices for anticipating company restructuring and minimising their impact on workers and social conditions have been outlined today by the European Commission in the form of an EU Quality Framework for anticipation of Change and Restructuring (QFR). The Quality Framework offers guidance to companies, workers, trade unions, employers' organisations and public administrations in order to facilitate the process of restructuring for

businesses and workers via better anticipation and investment in human capital, while minimising the social impact. The Commission urges Member States to support and promote the implementation of the Quality Framework, and to consider applying it to public sector employees. It also calls on all stakeholders to cooperate on the basis of these guidelines.

[KOM\(2013\) 837, 25. november 2013: Fri bevegelse av personer: fem tiltak som gavner borgerne, veksten og sysselsettingen i EU](#)

Europa-Kommissionen har netop vedtaget et politisk dokument, der understreger, at det er EU-landenes og EU-institutionernes fælles ansvar at beskytte EU-borgernes ret til at bo og arbejde i andre EU-lande. Med henblik på at støtte EU-landenes indsats på dette område indeholder Kommissionens dokument fem konkrete aktioner, der skal styrke retten til fri bevægelighed, og som skal hjælpe EU-landene med at udnytte de fordele, der opstår herved. I dokumentet præciseres EU-borgernes ret til fri bevægelighed og adgang til sociale ydelser. Derudover behandles de betænkeligheder, som nogle EU-lande har rejst vedrørende de udfordringer, som migrationsstrømmene udgør for lokale myndigheder.

ANDRE NYHETSSAKER FRA EU/EØS/EFTA

[Europa-Parlamentetets og Rådets forordning \(EU\) Nr. 1381/2013 av 17. desember 2013 om opprettelse av et program for rettigheter, likestilling og unionsborgerskap for perioden 2014 til 2020 \(EØS-relevant tekst\)](#)

[Styrket samarbeid mellom medlemsstatenes arbeidsformidlinger](#)

Rådets beslutning 9. desember 2013

Europa-Kommissionen har fremsat forslag 17. juni 2013 til en afgørelse, der kan hjælpe de offentlige arbeidsformidlinger med at blive så effektive som muligt gennem et tættere samarbejde for bedre at imødekomme behovene hos de arbejdsløse og virksomhederne. De offentlige arbeidsformidlers rolle er i øjeblikket ved at blive omdefineret i de fleste medlemsstater med henblik på at gøre dem til mere fleksible, moderne og kundeorienterede udbydere af tjenester, der leverer aktive beskæftigelsesløsninger. Der er behov for, at moderne og effektive offentlige arbeidsformidlinger udvikler et tættere samarbejde med uddannelsesinstitutioner, skaber synergি med private og andre beskæftigelsesoperatører, er mere opmærksomme på arbejdsgivernes behov og på kompetenceudvikling og i stigende grad gør brug af informations- og kommunikationsteknologier på en intelligent måde. Der har siden 1997 eksisteret en uformel europæisk ekspertgruppe af offentlige arbeidsformidlinger (PES), som leverer rettidige og nyttige bidrag til Kommissionen om beskæftigelsesrelaterede emner.

Forslaget til afgørelse formaliserer ikke blot gruppens status og definerer dens opgaver klart, men letter også gennemførelsen af arbejdsmarksprojekter finansieret af Den Europæiske Socialfond (ESF).

[EU-programmet for sosial endring og innovasjon 2014-2020](#) - Rådets endelige vedtak 5. desember 2013 = [Regulation \(EU\) No 1296/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 on a European Union Programme for Employment and Social Innovation \("EaSI"\) and amending Decision No 283/2010/EU establishing a European Progress Microfinance Facility for employment and social inclusion](#)

Rådet færdigstilte 5. desember 2013 behandlingen af EU-programmet for sosial endring og innovasjon (PSCI) for perioden 2014-20 (kompromiss med Rådet). Programmet samler og viderefører de tre eksisterende programmene Progress (EU-programmet for sysselsetting og sosial solidaritet), EURES (European Employment Services) og støtteordningen European

Progress Microfinance Facility. PSCI vil støtte koordinering av landenes politikkutvikling, deling av beste praksis, kapasitetsbygging og testing av innovative politikker. Programmet får et totalbudsjett på 815 millioner euro for perioden 2014-2020. Likestillings- og ikke-diskrimineringsdelene av Progress-programmet vil ikke inngå i det nye programmet, men i stedet bli videreført av programinitiativ på justisområdet.

[Offentlige trygdeordninger: fortolkningsvedtak](#) - EØS-komitebeslutning 14.02.2014

NY RETTSPRAKSIS, FORVALTNINGSPRAKSIS MM.

NORGE

RETTSPRAKSIS

HØYESTERETT

[Høyesteretts dom 20. desember 2013 \(Rt-2013-1730\)](#)

Innleie. Virksomhetsbegrepet.

Saken gjaldt krav om fast ansettelse etter reglene om innleie av arbeidskraft. Saken reiste særlig spørsmål om det var aml. § 14-12 om innleie fra bemanningsforetak eller aml. § 14-13 om innleie fra virksomhet som ikke har til formål å drive utleie som kom til anvendelse. Den utleide arbeidstageren var ansatt i et selskap som ikke hadde til formål å drive utleie av arbeidskraft og arbeidet i heltidsstilling for et annet selskap i hele ansettelsesperioden. Ansettelsen i utleieselskapet og utleien til innleieselskapet var initiert av og begrunnet i innleieselskapets behov, og arbeidstageren hadde ikke noen stilling i utleieselskapet å gå tilbake til. Høyesterett tok ikke stilling til om det var den juridiske enheten eller den avdeling arbeidstageren formelt var ansatt i, som utgjorde virksomheten, slik dette begrepet er benyttet i aml. § 14-13 første ledd. Det ble ansett som avgjørende at leieforholdet lå så fjernt fra det som var ment omfattet av aml. § 14-13, at utleien ikke kunne anses å ha hjemmel i denne bestemmelsen. Arbeidstageren hadde da krav på fast ansettelse i innleieselskapet i medhold av aml. § 14-12 fjerde ledd jf. § 14-9 femte ledd.

[Høyesteretts dom 29. januar 2013 \(HR-2014-200-A\)](#)

Tjenestemannsrett. Midlertidig ansettelse.

En vikar i en vitenskapelig stilling ved et universitet ble sagt opp da stillingsinnehaveren sa opp sin stilling. Vikaren hadde mer enn fire års sammenhengende tjeneste. Høyesterett uttalte at fireårsregelen i tjenestemannsloven § 10 nr. 1 måtte forstås slik at utløpet av vikariatet ikke i seg selv gav grunnlag for oppsigelse. Det var imidlertid ikke lenger behov for forskning innenfor vikarens forskningsområde. Dette innebar en så kvalifisert endring i stillingens innhold at vikarens arbeid måtte anses bortfalt. Vikaren var heller ikke ansett kvalifisert for en av to nyopprettede stillinger ved fakultetet. Høyesterett fant ikke grunnlag for å sette denne vurderingen til side, og uttalte at domstolene må utvise tilbakeholdenhets med å overprøve denne typen faglige vurderinger. Oppsigelsen ble funnet gyldig.

LAGMANNSRETTENE

[Eidsivating lagmannsretts dom 22. november 2013 \(LE-2013-69297\)](#)

Oppsigelse. Spørsmål om ulovlig gjengjeldelse etter varsling.

Arbeidstaker mente at det forelå ulovlig oppsigelse fordi oppsigelsen skyldtes gjengjeldelse etter varsling. Lagmannsretten kom til at oppsigelsen var saklig i arbeidstaker gjentatte instruksbrudd og ordrenekt. Lagmannsretten kunne ikke se at oppsigelsen var resultat av en ulovlig gjengjeldelse fra bedriften etter at arbeidstaker hadde varslet om kritikkverdige forhold ved bedriften.

[Frostating lagmannsrets dom 26. november 2013 \(LF-2013-40157\)](#)

Arbeidsgivers styringsrett etter tjenestemannsloven § 12.

En avdelingsdirektør i Kystverket ble omplassert til ny stilling med endrede arbeidsoppgaver. Lagmannsretten kom at omplasseringen lå innenfor arbeidsgivers styringsrett etter tjenestemannsloven § 12 første punktum. Det ble lagt vesentlig vekt på omstendighetene ved tildelingen av avdelingsdirektørstillingen. Dissens.

[Frostating lagmannsretts dom 3. desember 2013 \(LF-2013-74731\)](#)

Avskjed i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14.

Arbeidstaker ble avskjediget på bakgrunn av mistanke om seksuelt overgrep mot kollega. Lagmannsretten kom til at det forelå en klar og sterk sannsynlighet for at arbeidstakeren hadde tvunget en kvinnelig kollega til å ha seksuell omgang under et besøk hjemme hos ham. Dissens.

[Borgarting lagmannsretts kjennelse 11. desember 2013 \(LB-2013-198814\)](#)

Gjeninntreden i stilling, jf. arbeidsmiljøloven § 15-11.

Arbeidstaker hadde blitt oppsagt som følge av omorganisering av virksomheten. I oppsigelsestiden ble arbeidstakeren avskjediget. Arbeidstakeren gikk til søksmål med påstand om at oppsigelsen og avskjedelsen var ugyldig. I tillegg ble det fremmet krav om at gjeninntreden i stillingen, jf. arbeidsmiljøloven § 15-11. Lagmannsretten kom under tvil til at grunnlaget for gjeninntreden forelå. Anke til Høyesterett ble nektet fremmet.

[Eidsivating lagmannsretts dom 23. desember 2013 \(LE-2013-96185\)](#)

Oppsigelse i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-7. Erstatning.

Arbeidstaker var oppsagt på grunn av organisasjonsendringer i bedriften. Arbeidstakeren påsto at hun først hadde blitt muntlig oppsagt. Lagmannsretten kom til at arbeidstakeren ikke hadde sannsynliggjort at dette var tilfelle. Den skriftlige oppsigelsen var saklig etter arbeidsmiljøloven § 15-7. Erstatningskravet ble derfor heller ikke tatt til følge.

[Borgarting lagmannsretts dom 13. januar 2014 \(LB-2013-67417\)](#)

Avskjed i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14. Erstatning.

En administrerende direktør ble avskjediget fordi han hadde utgitt opplysninger om selskapets økonomi og holdt en kontrakt med et investeringsselskap hemmelig for konsernledelsen. Ingen av forholdene ble ansett tilstrekkelig til å begrunne avskjed, jf. arbeidsmiljøloven § 15-14. Erstatningen ble utmålt slik at arbeidstakeren ble stilt som han hadde blitt oppsagt, jf. arbeidsmiljøloven § 15-16.

Gulating lagmannsretts dom 17. januar 2014 (LG-2012-202617)

Feriepenger. Ferieloven § 11.

Arbeidstaker krevde at selskapet skulle betale feriepenger på utbetalt bonuser. Arbeidsgiver hadde utbetalt bonuser inkludert feriepenger. Bonusen kom i tillegg til løpende lønn.

Lagmannsretten fant ikke at utbetaling av bonus inkludert feriepenger var i strid med ferieloven § 11. Arbeidstaker fikk derfor ikke medhold i krav om å få utbetalt ytterligere feriepenger.

Eidsivating lagmannsretts dom 4. februar 2014 (LE-2013-103451)

Oppsigelse i arbeidsforhold, jf. arbeidsmiljøloven § 15-7.

En renovatør hadde blitt oppsagt som følge av en ulykke med renovatørbilen.

Lagmannsretten mente at det forelå et alvorlig pliktbrudd fra arbeidstaker side. Eventuell årsakssammenheng mellom pliktbruddet og ulykken ble ikke ansett avgjørende. Oppsigelsen ble ansett gyldig, jf. arbeidsmiljøloven § 15-7. Dissens.

ARBEIDSRETSEN

Arbeidsrettens dom 20. desember 2013 (ARD-2013-20)

Tarifftolkning. Endring av arbeidsplan.

Saken gjaldt spørsmål om det forelå rett til kompensasjon i de tilfellene arbeidstager fikk ny fast arbeidsplan og arbeidstager i forbindelse med overgangen til ny arbeidssyklus fikk forlenget friperiode. Arbeidsretten kom til at Overenskomst for flyttbare offshoreinnretninger mv. punkt 3.4 ikke kunne forstås slik at arbeidstager hadde rett til kompensasjon. Det forelå ingen felles partsforståelse om rett til kompensasjon i disse tilfellene. Ordlyden var klar, og det som for øvrig var anført fra saksøkers side, kunne ikke lede til en annen forståelse

Arbeidsrettens dom 30. januar 2014 (Lnr. 2/2014)

Tarifftolkning.

Saken gjaldt spørsmål om to medlemmer av Yrkestrafikkforbundet, som ble ansatt i tiden mellom en virksomhetsoverdragelse 1. juni 2010 og 11. oktober 2012, var omfattet av en sikringsbestemmelse i henhold til Riksmeblers møtebok av 12. og 14. oktober 2012, eller om denne var begrenset til å gjelde de av forbundets medlemmer som tidligere hadde vært ansatt i Bring Logistics AS og som ble overdratt til Bring Warehousing AS 1. juni 2010.

Arbeidsretten kom enstemmig til at de to medlemmene ikke var omfattet av bestemmelsen.

Arbeidsrettens dom 10. februar 2014 (Lnr. 3/2014)

Gyldighet av særavtale.

Saken gjaldt spørsmålet om en protokoll datert 14. mars 2012 mellom SAS Personalklubb og Scandinavian Airlines System Denmark Norway Sweden var gyldig og bindende. Luftfartens Funksjonærforening med SAS Personalklubb hevdet at protokollen var ugyldig som følge av tilblivelsesmangler. Spørsmålet var om den tillitsvalgte som hadde signert protokollen, hadde fullmakt til å binde foreningen. Arbeidsretten kom enstemmig til at det forelå fullmakt etter hovedavtalens (LO-NHO) regler og de faktiske omstendighetene i saken.

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

http://www.diskrimineringsnemnda.no/fullvisning/?id=2115152431&module=articles&sml_id=2137191099&smTemplate=2013-fullvisning

Saken gjaldt klage over Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse av 20. august 2013. (Ombudets ref. 12/2338). Spørsmålet i saken var om B kommune handlet i strid med

forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet overfor A i forbindelse med tilsettingsprosessene til tre ulike stillinger i B kommune i tidsrommet 2011-2012, jf. diskrimineringsloven § 4 (lov nr. 33/2005). Nemnda konkluderte med at forholdet ikke var i strid med loven.

<http://www.diskrimineringsnemnda.no/fullvisning/?id=2115152431&module=articles&smId=387624528&smTemplate=2013-fullvisning>

Saken gjelder klage over Likestillings- og diskrimineringsombudets uttalelse av 24. april 2013. (Ombudets ref. 12/691). Spørsmålet for nemnda er om Kirkelig fellesråd i Z handlet i strid med forbudet mot trakassering på grunn av seksuell orientering i arbeidsmiljøloven § 13-1 (lov nr. 62/2005) overfor B. Nemnda konkluderte med at forholdet var i strid med loven.

Fra LDO:

<http://www.ldo.no/no/Klagesaker/Arkiv/2014/131490-Uttalelse-i-sak-om-aldersdiskriminering---ovre-aldersgrense-pa-67-ar/>

<http://www.ldo.no/no/Klagesaker/Arkiv/2014/1453-Uttalelse-i-sak-om-diskriminerende-stillingsannonse-og-praksis/>

<http://www.ldo.no/no/Klagesaker/Arkiv/2014/131724-Forskjellsbehandlet-pa-grunn-av-foreldrepermisjon--manglende-informasjon-om-endring-av-stilling-og-oppsigelse/>

EU/EØS

SAKER FRA EU-DOMSTOLEN

[Sak C-588/12 Lyreco Belgium NV mot Sophie Rogiers](#)

Dom 27. februar 2014.

Rammeavtalen om foreldrepermisjon § 1 og § 2 (4). Foreldrepermisjon innvilget i form av nedsatt arbeidstid. Avskjedigelse uten saklig grunn.

§ 2, stk. 4, i den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der blev indgået den 14. december 1995, og som findes i bilaget til Rådets direktiv 96/34/EF af 3. juni 1996 om den rammeaftale vedrørende forældreorlov, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS, som ændret ved Rådets direktiv 97/75/EF af 15. december 1997, læst i lyset af både de formål, der forfølges med denne rammeaftale, og rammeaftalens § 2, stk. 6, skal fortolkes således, at den er til hinder for, at den faste beskyttelsesgodtgørelse, der skal udbetales til en arbejdstager, der afholder forældreorlov i form af nedsat arbeidstid, såfremt arbejdsgiveren uden, at der foreligger tungtvejende grunde eller en tilstrækkelig begrundelse, ensidigt opsigter ansættelsesforholdet med denne arbejdstager, der har en tidsbegrænset fuldtidsansættelse, beregnes på grundlag af den nedsatte løn, som vedkommende modtager på tidspunktet for sin afskedigelse.

[Sak C-512/11 Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö TSN ry mot Terveyspalvelualan Liitto ry og sak C-513/11 Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry mod Teknologiateollisuus ry og Nokia Siemens Networks Oy](#)

Dom 13. februar 2014.

Svangerskapsdirektivet. Lønn under svangerskapspermisjon.

Spørsmålet var om en kollektiv bestemmelse om at gravide arbeidstakere som avbryter en ulønnet foreldrepermisjon og deretter med øyeblikkelig virkning går over til svangerskapspermisjon, ikke beholder slik lønn som man ville ha rett til hvis arbeidet var

blitt gjenopptatt en viss minimumsperiode forut for svangerskapspermisjonen. EU-domstolen la til grunn at en beslutning om å utnytte sin rett til foreldrepermisjon ikke bør påvirke betingelsene for utøvelse av retten til annen permisjon. Virkningen av den kollektive bestemmelsen kunne være at en arbeidstaker ble avskrekket fra å ta ulønnet foreldrepermisjon, siden det kunne være nødvendig å avbryte foreldrepermisjonen for straks å ta svangerskapspermisjon. EU-domstolen viste i den forbindelse til tidligere rettspraksis om at ny graviditet ikke alltid er en forutsigelig begivenhet. Den kollektive bestemmelsen var derfor i strid med direktivet.

[Sak C-509/12 Instituto Portuário e dos Transportes Marítimos \(IPTM\) mot Navileme – Consultadaria Náutica Lda, Nautizende – Consultadaria Náutica Lda.](#)

Dom 6. februar 2014

Fri flyt av tjenester. Nasjonalt bostedskrav for å kunne delta på undervisning og motta seilerbevis.

Et nasjonalt bostedskrav som gikk ut på at man måtte bo i Portugal for å kunne delta på undervisning og motta seilerbevis på skolene i Portugal, var en krenkelse av TFEU art 52 og TFEU art 56 (tilsvarene EØS-avtalens art 33) om fri flyt av tjenester. Bostedskravet kunne ikke opprettholdes av hensyn til sikkerheten til sjøs og offentlig orden. Restriksjonen var verken egnet til å oppnå et slikt formål eller et proporsjonalt virkemiddel. Hensynet til sikkerheten til sjøs kunne bedre oppnås ved for eksempel å fastsette et høyt nivå for å bestå prøven med henblikk på å motta seilerbevis.

[Sak C-423/12 Flora mai Reyes mot Migrationsverket](#)

Dom 16. januar 2014

Unionsborgerdirektivet. Forsørgelsesbegrepet.

Prejudisiell avgjørelse om tolkingen av direktiv 2004/38/EF av 29. april 2004 om unionsborgere og deres familiemedlemmers rett til å bevege seg og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium. Direktivets formål er blant annet å fastsette vilkår for «retten til fast opphold på medlemsstatenes territorium for unionsborgere og deres familiemedlemmer». Direktivets artikkel 2 nr. 2 definerer hvem som skal regnes som familiemedlem i direktivets forstand. Etter bestemmelsens litra c er dette blant annet «slektninger i rett nedstigende linje som er under 21 år eller forsørges av unionsborgeren, og tilsvarende for ektefellen eller partneren». Spørsmålet i saken gjaldt tolkingen av «forsørges» av unionsborgeren. Domstolen tok stilling til to tolkingsspørsmål.

For det første avgjorde domstolen at det ved tolkingen av «forsørget» av unionsborgeren, ikke skulle innfortolkes et krav om at etterkommeren må ha forsøkt å finne arbeid i sitt hjemland, eller forsøkt å få støtte fra offentlige myndigheter eller på annen måte forsøkt å støtte seg selv for å falle innenfor forsørgerbegrepet. Forsørgelsen må være reell. Med dette menes at forsørgelsesstatusen må være et resultat av en faktisk situasjon hvor familiemedlemmet mottar materiell støtte fra en unionsborger som har benyttet seg av retten til fri bevegelse, eller hans/hennes ektefelle. I denne vurderingen må det ses hen til slektingens finansielle og sosiale situasjon. Videre må behovet for faktisk støtte foreligge i slaktingens hjemstat, eller i den staten slektingen først kom til da han søkte om familiegjenforening.

Det faktum at en unionsborger regelmessig og over en lengre periode betaler en sum penger til en slekting for at han skal kunne forsørge seg selv i hjemlandet, er tilstrekkelig bevis for at det foreligger en reell forsørgelsessituasjon.

[Sak C-378/12 Nnamdi Onuekwere mot Secretary of State for the Home Department](#)

Dom av 16. januar 2014

Unionsborgerdirektivet. Retten til fast opphold ved fengselsopphold.

EU-domstolen avsa prejudisiell avgjørelse om forståelsen av direktiv 2004/38/EF om unionsborgere og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på med-

lemsstatenes territorium («unionsborgerdirektivet»). Saken gjaldt tolkningen av artikkel 16 (2) om rett til fast opphold. EU-domstolen uttalte at det ved beregningen av om en tredjelandsborger har oppholdt seg i versstaten i fem år, skulle man ikke medregne perioder med fengselsopphold. Dette ville stride med direktivets formål. Bestemmelsen krever at familiemedlemmet bor «sammen med» unionsborgeren, samt at formålet med retten til fast opphold er å styrke følelsen av unionsborgerskapet og å fremme sosial utjevning jf. direktivets fortale avsnitt 17.

Det kreves dermed en viss grad av integrasjon i vertsstaten for å ha rett til fast opphold. I vurderingen av hvorvidt en slik integrasjon foreligger, må en ikke bare ta territoriale og tidsmessige betraktninger, men også foreta en kvantitativ vurdering. Et fengselsopphold er etter EU-domstolens syn et bevis på at personen ikke respekterer verdiene som kommer til uttrykk i versstatens strafferettslige regler.

Domstolen uttalte videre at perioder med fengselsopphold avbryter det «sammenhengende» oppholdet i art 16 (2) og (3). Et fengselsopphold svekker den integrasjon som kreves.

[Sak C-429/12 Siegfried Pohl mot ÖBB-Infrastruktur AG](#)

Dom av 16. januar 2014

Aldersdiskriminering. Foreldelsesfrist for revurdering av ansiennitet.

Prejudisiell avgjørelse om forståelsen av EU-pakten art. 21, TEUF art. 45 og direktiv 2000/78/EF om forskjellsbehandling pga alder. EU-retten og særlig effektivitetsprincippet er ikke til hinder for en national lovgivning der underlægger en arbejdstagers ret til at anmode om revurdering af den anciennitet, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af en skæringsdato for oprykning, en 30-årig forældelsesfrist, som begynder at løbe ved indgåelsen af den aftale, på grundlag af hvilken denne skæringsdato blev fastsat, eller fra indplaceringen på et forkert løntrin.

[Sak C-176/12 Association de médiation sociale mot Union locale des syndicats CGT, Hichem Laboubi, Union départementale CGT des Bouches-du-Rhône, Confédération générale du travail \(CGT\)](#)

Dom 15. januar 2014

Informasjon og drøftelser – EUs Charter om grunnleggende rettigheter

Charterets artikkel 27 kan hverken i seg selv eller sett i sammenheng med informasjons- og drøftelsesdirektivet 2002/14/EU gi grunnlag for et krav om at nasjonal domstol skal sette til side en nasjonal rettsregel i en tvist mellom individuelle parter.

[Sak C-400/12 Secretary of State for the Home Department mot M.G.](#)

Dom 6. januar 2014

Unionsborgerdirektivet. Utvisning.

Den britiske domstolen forela EU-domstolen spørsmål om tolkningen av unionsborgerdirektivets forbud mot utvisning av unionsborgere som har oppholdt seg i en vertsstat «the previous 10 years», jf. artikkel 28 (3) a), med mindre det er tvingende nødvendig av hensyn til den offentlige sikkerhet, EU-domstolen uttalte i tråd med tidligere rettspraksis at tiårsperioden skal beregnes ved å telle bakover fra tidspunktet for utvisningsvedtaket, jf. C-145/09 *Tsakouridis*. I den avgjørelsen redegjorde Domstolen for hvilken betydning eventuelle fravær fra vertsstaten skal ha i vurderingen av om en unionsborger oppfyller kravet til ti års opphold. Det skal blant annet tas hensyn til varigheten av de enkelte fravær, den samlede varigheten og hyppigheten av fraværrene, samt begrunnelsen for fraværet – det vil si om unionsborgerens personlige interesser, samt familie- eller arbeidsinteresser er forflyttet til en annen medlemsstat. Domstolen uttalte at tiårsperioden i utgangspunktet må være sammenhengende. Domstolen fant at fengselsopphold i prinsippet avbryter sammenhengen i tiårsperioden i art 28 (3) litra a. Likevel må det foretas en helhetsvurdering av graden av unionsborgerens

integrasjon i vertsstaten på utvisningstidspunktet. I denne vurderingen kan vertsstatens myndigheter velge å ta hensyn til den perioden vedkommende har vært i fengsel, samt at unionsborgeren har hatt lovlig opphold i vertsstaten i ti år før straffedommen.

[Sak C-361/12 Carmela Carratù mot Poste Italiane SpA](#)

Dom 12. desember 2013

Midlertidig ansettelse. Direkte virkning. Begrepet ansettelsesvilkår.

Saken gjaldt tolkingen av art. 4 i Rammeavtalen om midlertidig ansettelse mellom EFF, UNICE og CEEP. Et spørsmål var hvorvidt rammeavtalens § 4 nr. 1 skal tolkes slik at bestemmelsen kan påberopes direkte overfor myndighetene som er saksøkt i hovedsaken.

Domstolen fant i tråd med tidligere praksis at rammeavtalens § 4 nr. 1 kan ha direkte effekt overfor en statlig eid enhet og følgelig kunne påberopes direkte overfor Poste Italiane, som var et selskap hvor staten var eideksjonær.

Rammeavtalens begrep "ansettelsesvilkår" i § 4 nr. 1 skulle videre tolkes dithen at det innebærer at arbeidsgiver er forpliktet til å betale arbeidstaker erstatning ved en ulovlig tidsbegrenset arbeidskontrakt. Erstatningen behøvde imidlertid ikke å være lik erstatning som følger av ulovlig oppsigelse.

[Sak C-267/12 Frédéric Hay mot Crédit agricole mutuel de Charente-Maritime et des Deux-Sèvres](#)

Dom 12. desember 2013

Diskriminering – seksuell orientering – tariffavtale.

Rammedirektivet 2000/78/EU om ikke-diskriminering i sysselsetting og yrke, art. 2. En tariffavtale ga rettigheter eller ydelser til arbeidstagere i forbindelse med at de er gift. Nasjonal lovgivning anerkjenner ikke ekteskap mellom personer av samme kjønn. Men hvis slike inngår «registrert partnerskap», må de samme rettigheter eller ydelser gis til disse ut fra formålet med og vilkårene for ydelsene, så langt arbeidstageren er i en sammenlignbar situasjon med en gift arbeidstager.

[Sak C-486/12 X mot Nederland](#)

Dom 12. desember 2013

Personverndirektivet – grenser for betaling ved innsynsbegjæring.

- 1) Artikel 12, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EU af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for opkrævning af betaling i forbindelse med en offentlig myndigheds meddelelse af personoplysninger.
- 2) Artikel 12, litra a), i direktiv 95/46 skal fortolkes således, at for at sikre, at de betalinger, der opkræves i forbindelse med udøvelsen af retten til indsigt i personoplysninger, ikke udgør en større udgift i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i denne bestemmelse, må størrelsen af disse betalinger ikke overstige omkostningerne ved meddelelsen af disse oplysninger. Det tilkommer den nationale ret under hensyntagen til omstændighederne i hovedsagen at foretage de nødvendige undersøgelser.

[Sak C-549/12 Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken Betriebs GmbH v Land Salzburg](#)

Dom 5. desember 2013

Ansiennitet ved lønnsopprykking – medregning av tjenestetid hos utenlandske arbeidsgiver.

Artikel 45 TEUF og artikel 7, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Unionen skal

fortolkes således, at de er til hinder for en national ordning, der ved fastsættelsen af skæringsdatoen for ansatte ved en regional myndigheds oprykning i de højere løntrin i den kategori, de er omfattet af, kun tages hensyn til alle de tjenesteperioder, der er tilbagelagt uden afbrydelse for denne lokale myndighed, mens der kun delvist tages hensyn til alle øvrige tjenesteperioder. Ved at afslå at tage hensyn til alle de relevante tjenesteperioder, der er blevet tilbagelagt af en vandrende arbejdstager hos en arbejdsgiver, der er etableret i en anden medlemsstat end Republikken Østrig, vil det påvirke de vandrende arbejdstagere i højere grad end de nationale arbejdstagere. For så vidt som den i hovedsagen omhandlede nationale ordning tilsigter at sikre en større gennemsigtighed ved fastlæggelsen af skæringsdatoen for oprykningen i de højere løntrin, skal det fastslås, at denne ordning under alle omstændigheder går ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.

[Sak C-309/12 Maria Albertina Gomes Viana Novo m.fl. mot Fundo de Garantia Salarial IP \(Portugal\)](#)

Dom 28. november 2013

Vern av lønnskrav ved arbeidsgivers insolvens.

Direktiv 80/987/EØF som endret ved direktiv 2002/74/EU af 23. september 2002, skal fortolkes slik at det er ikke til hinder for en national lovgivning som ikke stiller garanti for lønnstilgodehavender som er forfalt mer enn seks måneder forut for at det er anlagt søksmål med påstand om at arbejdsgiveren skal erklares insolvent, selv om arbeidstagerne før denne seks måneders perioden er påbygnt har anlagt søksmål mot arbeidsgiveren med sikte på å få fastsatt størrelsen på sine tilgodehavende og på tvangsfyllbyrdelse av dem.

GENERALADVOKATENS FORSLAG TIL AVGJØRELSE

[Joined Cases C-293/12 Digital Rights Ireland and C-594/12 Seitlinger and Others \(Østerrike\)](#)

GA Cruz Villalón, uttalelse 13. desember 2013

Datalagringsdirektivet - ugyldighet?

In his Opinion Advocate General Pedro Cruz Villalón takes the view that the Data Retention Directive ["datalagringsdirektivet" 2006/24/EU] is as a whole incompatible with the requirement, laid down by the Charter of Fundamental Rights of the European Union that any limitation on the exercise of a fundamental right must be provided for by law.

According to the Advocate General, the Directive constitutes a serious interference with the fundamental right of citizens to privacy, by laying down an obligation on the providers of telephone or electronic communications services to collect and retain traffic and location data for such communications.

He proposes, however, that the effects of the finding of invalidity should be suspended in order to enable the EU legislature to adopt, within a reasonable period, the measures necessary to remedy the invalidity found to exist.

ANMODNING OM PREJUDISIELL AVGJØRELSE

[Sak C-549/13 Bundesdruckerei GmbH mot Stadt Dortmund](#)

Foreleggelse 22. oktober 2013 fra Bezirksregierung Arnsberg, Vergabekammer (Tyskland) Spørsmål om artikkel 56 TFEU og utstasjoneringsdirektivet er til hinder for (1) vilkår i offentlig anbud om at en oppdragstager plikter å betale sine ansatte minimumslønn etter tariffavtale, i henhold til lovbestemmelse om dette, og (2) pålegge oppdragstager å sørge for at dennes underleverandører tilsvarende forpliktelse, når (a) tilsvarende krav ikke gjelder for private oppdragsforhold og (b) underleverandøren er etablert i en annen EU-medlemsstat og tjenesten utelukkende ytes i vertsstaten.

SAKER FRA ESA

ESAs vurdering av verftssaken

EFTAs overvåkingsorgan ESA vurderer for tiden Høyesteretts dom i verftssaken (Rt. 2013 s. 258). Den 21. oktober 2013 sendte Businesseurope sendte [et brev til ESA](#) der det vises til Høyesteretts begrunnelse om at de norske reglene, som skal hindre sosial dumping, var nødvendige for å beskytte den offentlige orden, og derfor i samsvar med EØS-retten. Businesseurope mener man skal være restriktive med å begrense fri bevegelse av tjenester, og at man må ha en lik forståelse av reglene i det indre marked. De oppfordrer ESA og Kommisjonen til å diskutere saken.

ESA svarte 31. oktober at de ville se på klagen og ba Businesseurope om utfyllende informasjon. I sitt [svar 18. november påpeker Businesseurope](#) at formålet ikke var en formell klage, men at NHO, som norsk medlem av Businesseurope, vil svare på brevet fra ESA.

[NHO svarte 29. november](#). ESA må reagere, skriver NHOs advokater, og viser til at det er nødvendig med en lik rettsutvikling, samt at man er redd for at dommen skal skape presedens for framtidige norske rettsavgjørelser. Videre mener de at begrepet «den norske modellen» er så generell og vag at det i praksis kan bli en «catch all»-klausul som «can be invoked to justify imposing any kind of terms and conditions of employment on the foreign service provider».

Per 28. februar 2014 foreligger det ikke ytterligere korrespondanse i saken.

[Insolvendsdirektivet: beskyttelse av arbeidstakere i tilfelle av arbeidsgivers insolvens](#) -

Grunngitt uttalelse sendt til Norge av EFTAs overvåkingsorgan 12.02.2014.

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) vedtok 12. februar 2012 å sende en grunngitt uttalelse til Norge om ukorrekt gjennomføring av deler av EUs insolvensdirektiv. Direktivet fra 2009 er en kodifisert utgave av det opprinnelige insolvensdirektivet fra 1980 og senere endringer av dette. Insolvendsdirektivet sikrer arbeidstakere utbetaling av lønn ved arbeidsgivers konkurs. Myndighetene kan imidlertid ikke pålegge arbeidstakerne å registrere seg som arbeidssøkere for å motta utbetalingen, slik dagens norske regler gjør.

[Arbeidstidsdirektivet](#) - Grunngitt uttalelse sendt til Norge av EFTAs overvåkingsorgan 12.02.2014.

EFTAs overvåkingsorgan (ESA) mener at den norske ferieloven ikke fullt ut sikrer arbeidstakere fire ukers ferie, slik de har krav på etter EUs arbeidstidsdirektiv. ESA vedtok derfor 12. februar 2014 å sende en grunngitt uttalelse til Norge om forholdet. En grunngitt uttalelse er andre trinn i en traktatsbruddprosedyre. Dersom Norge ikke følger opp ESAs uttalelse innen to måneder, kan ESA beslutte å ta saken til EFTA-domstolen.

INTERNASJONALT

DEN EUROPEISKE MENNESKERETTS DOMSTOL

[Case of Mateescu v. Romania \(Application no. 1944/10\)](#)

Dom 4. Januar 2014.

Retten til privatliv. Forbud mot å praktisere to yrker samtidig.

Klageren hadde vært allmennlege i privat praksis i hala nnet år. I 2006 fullførte han jusstudiet, og ett år senere søkte han om bevilling for å praktisere som advokat. Han fikk avslag på denne søknaden. Begrunnelsen var at nasjonal lovgivning, ifølge myndighetene, ikke tillot å at en person kunne praktisere som advokat og lege samtidig. Man måtte følgelig velge mellom ett av de to yrkene.

Klageren mente at avslaget var i strid med EMK artikkel 8. Myndighetene bestred at art. 8 var anvendelig, da saken ikke omhandlet hans «private life» i tilstrekkelig grad.

EMD viste til at konvensjonen «beskytter rett til personlig utvikling, og retten til å etablere og utvikle relasjoner med andre mennesker og omverdenen», og at begrepet «privatliv» i utgangspunktet ikke utelukker yrkesaktiviteter. I den forbindelse ble det vist til at man i løpet av sitt yrkesaktive liv har en betydelig mulighet til å utvikle relasjoner med omverdenen. Retten henviste til tidligere praksis om at restriksjoner på adgang til visse yrker, som til en viss grad kan påvirke søkerens evne til å utvikle relasjoner med omverdenen, utvilsomt faller innenfor sfæren av hans eller hennes privatliv.

I den aktuelle saken bemerket EMD at de nasjonale myndighetene beslutning om å avvise søkerens rett til å praktisere som advokat og som lege samtidig skjedde i en fase av hans karriere da han kunne gjøre god bruk av kompetansen han hadde ervervet som følge av studier. Retten anså derfor at avslaget på søknaden om å praktisere som advokat var i strid med retten til privatliv etter EMK art. 8.

ANDRE LAND

SVERIGE

[AD 2013 nr 82](#)

Skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott.

Mellan Svenska Byggnadsarbetareförbundet och Sveriges Byggindustrier gäller kollektivavtal med tillämpningsregler rörande 38–40 §§ medbestämmandelagen. Enligt en bestämmelse om sanktioner i kollektivavtalet ska allmänt skadestånd normalt inte utgå vid brott mot dessa regler om avtalsbrottet framstår som ursäktligt eller rör renा formaliafel. En arbetsgivare har vid anlitandet av ett flertal underentreprenörer brutit mot tillämpningsreglerna. Frågan är om arbetsgivaren kan undgå skadeståndsskyldighet på grund av att avtalsbrottet ska anses ursäktliga eller röra renा formaliafel enligt regeln om sanktioner.

[AD 2013 nr 87](#)

Kollektivavtalstolkning.

Tolkning av en bestämmelse om föräldralön/havandeskapslön i måleriavtalet.

[AD 2013 nr 92](#)

Skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott.

En chaufför har utfört körningar med lastbilar tillhöriga ett åkeri. Mellan åkeriet och ett annat bolag finns ett avtal benämnt serviceavtal om att det sistnämnda bolaget ska utföra chaufförstjänster åt åkeriet. Chauffören har efter det att han påbörjat sitt chaufförsuppdrag undertecknat ett skriftligt avtal benämnt "avtal om tjänster" med det sistnämnda bolaget och fakturerat samt fått viss ersättning för utfört arbete av det bolaget. Båda bolagen ägs indirekt av två personer, vilka var och en är firmatecknare i båda bolagen. Åkeriet är genom hängavtal ingångt med Svenska Transportarbetareförbundet förpliktat att tillämpa transportavtalet på bl.a. förare av lastbil.

Tvisten avser om chauffören varit arbetstagare hos åkeriet och om åkeriet brutit mot transportavtalet genom att inte tillämpa avtalet på det arbete som chauffören i så fall får anses ha utfört för åkeriets räkning och om åkeriet därmed är skadeståndsskyldigt gentemot förbundet.

Arbetsdomstolen har efter en helhetsbedömning av samtliga omständigheter gjort bedömningen att chauffören får anses ha varit arbetstagare hos åkeriet. Enligt Arbetsdomstolens mening har åkeriet inte kunnat undkomma det tvingande arbetstagarbegreppet genom att via det andra bolaget ingå ett avtal om tjänster med

chauffören och genom att låta det bolaget stå för betalningen för det utförda arbetet. Arbetsdomstolen har på visst sätt bifallit talan om allmänt skadestånd för kollektivavtalsbrott.

AD 2014 nr 1

Ogiltigförklaring av uppsägning; nu fråga om interimistiskt beslut enligt 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen (anställningen vid verksamhetsövergång). Ett bolag utförde enligt entreprenadavtal vissa servicetjänster vid ett kärnkraftverk. Med anledning av att avtalet skulle löpa ut sade bolaget upp de anställda som arbetade med avtalet. Vid uppsägningstillfället pågick ett anbudsförfarande avseende de aktuella servicetjänsterna. Efter att arbetstagarna hade sagts upp men innan uppsägningstiden hade löpt ut, fick bolaget besked om att det hade vunnit upphandlingen. I målet är tvistigt om uppsägningarna är giltiga. Arbetstagarsidan har gjort gällande att uppsägningarna inte är sakligt grundade eftersom dessa dels genomförts för "säkerhets skull", dels strider mot det s.k. uppsägningsförbudet i 7 § tredje stycket anställningsskyddslagen. Arbetsdomstolen har med stöd av 34 § tredje stycket anställningsskyddslagen beslutat att anställningarna ska upphöra för tiden intill det slutliga avgörandet.

AD 2014 nr 5

Disciplinpåföld.

Fråga om en rådman vid handläggning av ett adoptionsärende har åsidosatt sina skyldigheter i anställningen på ett sätt som ska föranleda disciplinpåföld för tjänsteförseelse enligt 14 § lagen (1994:260) om offentlig anställning.

AD 2014 nr 7

Ersättning enligt avtal.

Anställda i ett bolag har fått ett skriftligt erbjudande om att mot viss ersättning ändra sin semesterförläggning. Handlingen har undertecknats av ett antal arbetstagare och deras arbetsledare. Fråga om avtal om ändrad semesterförläggning därmed ingåtts eller om arbetstagarna därmed enbart ansökt om att få flytta sin semester.

AD 2014 nr 12

Skadestånd på grund av avskedande (LAS tillämpning på företagsledare).

Fråga dels om en arbetstagare som tidigare varit vd och fått en ny anställning som Senior Advisor omfattats av företagsledarundantaget i 1 § anställningsskyddslagen eller inte, dels om arbetsgivaren har haft skäl för att med omedelbar verkan skilja arbetstagaren från anställningen.

AD 2014 nr 13

Avskedande (idrottsutövare).

En ishockeyspelare träffade ett anställningsavtal med en elitserieklubb för fyra säsonger. Fråga om avtalet upphörde när klubben åkte ur elitserien. Även fråga om det fanns skäl att jämma avtalet och om skadestånd ska utgå för överträde av föreskrifterna i 19, 20 och 30 §§ anställningsskyddslagen då arbetsgivaren utgick från att anställningen upphörde när klubben åkte ur elitserien (s.k. konsekvensskadestånd).

AD 2014 nr 14

Lönefordran (verksamhetsövergång).

Fråga om det skett en sådan verksamhetsövergång som avses i 6 b§ lagen om anställningsskydd.

NYE ARBEIDSRETTSLIGE PUBLIKASJONER

FRA ARBEIDSRETTSGRUPPEN

Bratholm, Silvelin, «Helseopplysninger ved ansettelse», *Arbeidsrett* 2013, 181–273

Evju, Stein, «The relationship between state law, collective agreement, and individual contract». I: Kiss, György (ed.), *Recent Developments in Labour Law*. Akadémiai Kiadó 2013, 15–23

Evju, Stein, «Labour is Not a Commodity: Reappraising the Origins of the Maxim», *European Labour Law Journal* 2013, 222–229

ANDRE ARBEIDSRETTSLIGE PUBLIKASJONER

NORSKE OG ANDRE NORDISKE

BØKER

Adlercreutz, Axel, & Bernard Johann Mulder, *Svensk arbetsrätt*. 14 uppl. Norstedts Juridik. 2013. 416 s.

Alsos, Kristin, og Ragnhild Steen Jensen, *Sykefravær og tilrettelegging i bemanningsbransjen*. [Fafo-rapport 2013:41](#). 71 s.

Andersen, Rolf K., Ketil Bråthen og Leif E. Moland, *Fortrinnsretten for deltidsansatte til større stilling*. [Fafo-rapport 2013:43](#). 57 s.

Andersen, Søren Kaj, Jon Erik Dølvik og Christian Lyhne Ibsen, *De nordiske aftalemodeller I åbne markeder – udfordringer og perspektiver*. NordMod 2030. Delrapport 9. [Fafo-rapport 2014:08](#). 132 s.

Bernhardsen, Arne, *Arbeidsmiljøutvalget : Håndbok for arbeid i AMU*. 5. utgave. Gyldendal Akademisk 2014. 160 s.

Bråten, Mona, og Heidi Nicolaisen, *Tilrettelegging i buss, renhold og vakthold. Hvorfor er det så vanskelig?*. [Fafo-rapport 2013:32](#). 113 s.

Dahle, Dag Yngve, *Orden og oppførsel : Karakterer på jobben?* Gyldendal Akademisk 2014. 240 s.

Eriksen, Erik Oddvar; John Erik Fossum (red.), *Det norske paradoks : Om Norges forhold til Den europeisk union*. Universitetsforlaget 2014. 275 s.

Fahlbeck, Reinhold, *Lagen om skydd för företags hemligheter – En kommentar och rättsöversikt*. 3 uppl. Norstedts Juridik. 2013. 576 s.

Forbord, Hege (red.), *Festskrift. Arbeidsdepartementet 100 år 1913–2013*. Arbeidsdepartementet 2013. 382 s. [Boken er ikke til salgs, men er tilgjengelig gjennom Nasjonalbiblioteket, og i digitalt format via denne lenken: [Arbeidsdepartementet 100 år – Festskrift \(pdf\)](#)]

Hagen, Inger Marie, Bedriftsforsamlingen – pleie eller plikt? [Fafo-notat 2014:03](#). 88 s.

Jensen, Ragnhild Steen; Bård Jordfald og Mona Bråten, *Norsk transport – veien videre*. [Fafo-rapport 2014:03](#) 113 s.

Lilleholt, Kåre (utg.), *Knophs Oversikt over Norges rett*. 14. utg. Universitetsforlaget 2014.

Moland, Leif E., og Lise Lien, *Heltid i nord – hvorfor lykkes Finnmark?*. [Fafo-rapport 2013:37](#). 136 s.

Sagvaag, Hildegunn; Bente Sikveland (red.), *Alkohol + arbeidsliv = sant? : En vitenskapelig antologi*. Gyldendal Akademisk 2014. 256 s.

Seip, Åsmund Arup, *Bruk av tvungen lønnsnemnd i Norge 1990-2012*. [Fafo-rapport 2013:55](#). 82 s.

Seip, Åsmund Arup, m.fl., *Arbeidstid og fleksibilitet : Omfang og praksis ved inngåelse av lokale arbeidstidsavtaler*. [Fafo-rapport 2013:46](#). 120 s.

Svalund, Jørgen, *The impact of institutions on mobility, labour, adjustments and cooperation in the Nordic countries*. [Fafo-report 2013:56](#). 155 s.

Trygstad, Sissel C., m.fl. *Arbeidsforhold i utelivsbransjen*. [Fafo-rapport 2014:02](#). 190 s.

Veland, Geir, *Kommunale tjenestepensjoner i Europa. Produktekspansjon, leverandørforhold og reformer i ni land*. [Fafo-rapport 2013:38](#). 96 s.

Wik, Toril, og Nils Sortland, *Varsling*. 1. utgave. Fagbokforlaget 2013. 176 s.

Øhren, Hege Ingvaldstad, *Arbeidstidsplanlegging*. 2. utgave. Kommuneforlaget 2013. 161 s.

Øhren, Hege Ingvaldstad, *Rettigheter og plikter ved sykdom, svangerskap, fødsel og adopsjon*. 2. utgave. Kommuneforlaget 2013. 200 s.

ARTIKLER

Jakhelln, Henning, «Arbeidstakerbegrepet – oppdragstaker eller arbeidstaker», *Jussens Venner* 2013, 329–365

Koillinen, Mikael, «Skyddet för berättigade förväntningar – en rättsprincip i förvaltningsrätten», *Nordisk Administrativ Tidsskrift* 2013 (3), 135–152

Moen, Ole Chr., «Alderspensjon fra lovfestet tjenestepensjonsordning – Regelverksevaluering under pensjonsreformen», *Lov og Rett* 2013, 581–601

Ottersen, Lars, «Arbeidstakers valgrett ved virksomhetsoverdragelse», *Arbeidsrett* 2013, 291–320

Steen, Karen Sophie, «“Fast ansettelse uten garantiønn”», *Arbeidsrett* 2013, 321–333

Strandberg, Magne, og Tor Brøvig Aasen, «Yrkesskadetrygdens hovedårsakskrav og fordelingslære», *Tidsskrift for Erstatningsrett* 2013, 148–172

Tønnessen, Ingebjørg, og Camilla Selman, «Beviskravet i saker om avskjed og oppsigelse på grunn av arbeidstakers forhold», *Arbeidsrett* 2013, 274–290

ENGELSKSPRÅKLIGE

BØKER

Barnard, Catherine, et al. (eds.), *Cambridge Yearbook of European Legal Studies*. Volume 15 2012–2013. Hart Publishing 2014, 816 s.

Casale, Giuseppe, and Adalberto Perulli, *Towards the Single Employment Contract : Comparative Reflection*. Hart Publishing 2014. 106 s.

Fudge, Judy, and Kendra Strauss (eds.), *Temporary Work, Agencies and Unfree Labour : Insecurity in the New World of Work*. Routledge 2013. 218 s.

Maupain, Francis, *The Future of the International Labour Organization in the Global Economy*. Hart Publishing 2014. 320 s.

ARTIKLER

Alon-Shenker, Pnina, «Nonhiring and dismissal of senior workers: Is it all about the money?», 35 [*Comparative Labor Law & Policy Journal*](#), 159–190 (2013)

Anner, Mark; Jennifer Bair and Jeremy Blasi, «Toward joint liability in global supply chains: addressing the root causes of labor violations in international subcontracting networks», 35 [*Comparative Labor Law & Policy Journal*](#), 1–44 (2013)

Burgess, Pete, Susan Corby, and Paul I. Latreille, «Lay judges and labour courts: A question of legitimacy», 35 [*Comparative Labor Law & Policy Journal*](#), 191–215 (2013)

Cabeza Pereiro, Cabeza Pereiro, «The ECJ Doctrine on Racial Discrimination », [*E-Journal of International and Comparative Labour Studies*](#), Vol. 3 (1), 2014 [nedlastbar fil]

Doherty, Michael, «Emergency Exit? Collective Bargaining, the ILO and Irish Law», *European Labour Law Journal* 2013, 171–195

Hasselbalch, Ole, and Jørgen Rønnow Bruun, «Deregulation of EU Labour Law Directives. Is the Commission in Conflict with the Treaties?», *European Labour Law Journal* 2013, 230–240

La Hovary, Claire, «Showdown at the ILO? A Historical Perspective on the Employers' Group's 2012 Challenge to the Right to Strike», (2013) 42 [*Industrial Law Journal*](#) 338–368

Lerouge, Loïc, and L. Camille Hébert, «The law of workplace harassment of the United States, France, and the European Union: comparative analysis after the adoption of France's new sexual harassment law», 35 [*Comparative Labor Law & Policy Journal*](#), 93–122 (2013)

Prassl, Jeremias, «Employee Shareholder 'Status': Dismantling the Contract of Employment», (2013) 42 [*Industrial Law Journal*](#) 307–337

Prassl, Jeremias, «Freedom of Contract as a General Principle of EU Law? Transfers of Undertakings and the Protection of Employer Rights in EU Labour Law», (2013) 42 [*Industrial Law Journal*](#) 434–446

Schubert, Claudia, «Collective Agreements Within the Limits of Europe: Collective Autonomy as Part of the European Economic System», *European Labour Law Journal* 2013, 146–170

Whistleblowing [temahefte], [E-Journal of International and Comparative Labour Studies](#), Vol. 2 (3), 2013.

TYSKSPRÅKLIGE

BØKER

Gitzel, Sandra, *Der Schutz der Vereinigungsfreiheit durch die Internationale Arbeitsorganisation*. Peter Lang 2013, XLII + 222 s

Hartung, Nadine, *Die Gewährung konzernweiter Leistungen und ihr Schicksal beim Betriebsübergang auf einen konzernfremden Dritten*. Peter Lang 2013, XVI + 194 s

Kwi-Cheon, Park, *Nebenpflichten des Arbeitnehmers während der Dauer des Arbeitsverhältnisses*. Peter Lang 2013, 164 s

ARTIKLER

Abele, Roland, «Gerichtsstände für Streitigkeiten aus Arbeitsverträgen nach der neu gefassten EuGVVO», *FachAnwalt* 2013, 357-361 [internasjonal privatrett]

Franzen, Martin, «Entkoppelung der Arbeitszeit vom Arbeitsentgelt», [Recht der Arbeit](#) 2014, 1–9

Hey, Thomas, «Cybermobbing – Welche Pflichten treffen den Arbeitgeber», *BetriebsBerater* 2013, 2805–2809

Kramer, Stefan, und Jennifer Rasche, «Facebook-Posting als Kündigungsgrund», *FachAnwalt* 2013, 330–334

Picker, Christian, «Niedriglohn und Mindestlohn», [Recht der Arbeit](#) 2014, 25–37

Schubert, Jens M., «Der Beschluss des EuGH in Sachen Brandes (C-415/12) – ein Lehrstück des unionalen Arbeitsrechts», [Recht der Arbeit](#) 2013, 370-378

NYTT OM ARBEIDSRETSARRANGEMENTER

KOMMENDE ARRANGEMENTER

[XI European Regional Congress – Dublin, Ireland, 17-19 September, 2014](#): Europakongress for den internasjonale arbeidsrettsorganisasjonen International Society for Labour and Social Security Law, som Norsk Arbeidsrettslig Forening er tilsluttet. Foreløpig program foreligger; videre informasjoner vil bli inkludert i et senere ArbeidsrettNytt når de kommer fra arrangøren.

GJENNOMFØRTE ARRANGEMENTER

Møte for etablering av nasjonalt nettverk for arbeidsrett for høyere utdannelsesinstitusjoner, Oslo, 9. januar 2014.

ARBEIDSRETTSGRUPPEN VED IFP

Arbeidsrettsgruppen ved IfP består for tiden av følgende medarbeidere:

Professor Stein Evju (leder)
Førsteamanuensis Johann Mulder
Postdoktor Anja Wiesbrock
Ph.d.-stipendiat Melanie Regine Hack
Ph.d.-stipendiat Anette Grønnerød-Hemmingby
Ph.d.-stipendiat Andreas van den Heuvel
Ph.d.-stipendiat Marianne Jenum Hotvedt
Ph.d.-stipendiat Marie Nesvik
Ph.d.-stipendiat Alexander Næss Skjønberg
Ph.d.-stipendiat Kurt Weltzien
Vitenskapelige assistenter:
Lasse Gommerud Våg
Aira Din
Elisabeth Dolva Sandøy
Rådgiver Bente Lindberg Kraabøl (vikar)

Mer informasjon om gruppens aktiviteter, prosjekter, gruppens medlemmer og den enkeltes særige arbeidsfelt finnes på Arbeidsrettsgruppens nettsider, hvor det også er endel andre informasjonsressurser, bl.a. publikasjoner og publikasjonsreferanser, oversikt over nordiske doktor- og ph.d.-avhandlinger og norske studentavhandlinger i arbeidsrett, m.v. Se <http://www.jus.uio.no/ifp/forskning/områder/arbeidsrett/index.html>, som gir inngang til de ulike informasjonsområdene.

Vi samarbeider med, blant andre,

EU & arbetsrätt ges ut av Institutet för social civilrätt vid Stockholms universitets juridiska institution i samarbete med Svenska handelshögskolan i Helsingfors, Handelshøjskolen i København, Helsingfors universitet, Fafo Institutt for arbeidslivs- og velferdsforskning, Institutt for privatrett ved Universitetet i Oslo, Lunds universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet.

Redaktör och ansvarig utgivare: [Kerstin Ahlberg](#), tel +46 (0)8 16 32 86 • fax +46 (0)8 612 41 09
I redaktionen: Niklas Bruun, Örjan Edström, Ronnie Eklund, Stein Evju, Petra Herzfeld Olsson, Jens Kristiansen, Ruth Nielsen, och Birgitta Nyström.

Postadress: Institutet för social civilrätt, Juridiska institutionen, Stockholms universitet, 106 91 Stockholm, Sverige.
ISSN: 1402-3008

Abonnement, som er **gratis**, kan tegnes på papirutgaven og/eller elektronisk utgave ved henvendelse til redaktøren, [Kerstin Ahlberg](#).

